

Za profesorem Sojkou

*Jitka Koderová**

V pátek 22. května 2009 jsme se ve velké obřadní síni krematoria ve Strašnicích rozloučili s dlouholetým externím spolupracovníkem Katedry měnové teorie a politiky Fakulty financí a účetnictví Vysoké školy ekonomické v Praze prof. Ing. Milanem Sojkou, CSc. I když od roku 1990 působil prof. Sojka jako kmenový pedagog Institutu ekonomických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze, kde posléze vedl katedru institucionální ekonomie, i přesto, že se později stal také vedoucím Ústavu ekonomie Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně, kontakty s Vysokou školou ekonomickou v Praze, kterou absolvoval v roce 1974 a kde téměř 20 let působil jako interní učitel, nikdy nepřerušil.

Prof. Sojka se narodil 23. 3. 1951 v Praze. V roce 1974 ukončil úspěšně studium na oboru politická ekonomie na Národohospodářské fakultě Vysoké školy ekonomické v Praze a nastoupil na katedru dějin ekonomických učen. Zde v roce 1982 obhájil disertační práci na téma *Koncepce omezeného ekonomického růstu* a získal titul kandidáta věd v oboru dějiny ekonomických teorií. Vedl kurzy *Dějiny ekonomických teorií*, *Současné ekonomické teorie*, *Vznik a vývoj neoklasické makroekonomie* a *Vývoj keynesovské makroekonomie*. Významným oceněním jeho odbornosti byla skutečnost, že v 80. letech působil pedagogicky na Graduační škole Ekonomického ústavu ČSAV.

V roce 1987 byl jmenován docentem pro obor dějiny ekonomických učen. V roce 1995 obhájil habilitační práci na téma *Makroekonomická teorie J. M. Keynesa a soudobá makroekonomie hlavního proudu ekonomie*, v prosinci téhož roku přednesl před Vědeckou radou Fakulty národohospodářské VŠE v Praze profesorskou přednášku na téma *Nová keynesovská ekonomie*. Po úspěšném profesorském řízení mu byl v následujícím roce propůjčen titul profesor, opět v oboru dějiny ekonomických teorií. Rozsah vyučovaných předmětů obohatil dále o kurzy *Alternativní ekonomické teorie* a *Komparace ekonomických teorií*, které přednášel na doktorském stupni studia. Jako oblíbený školitel vedl disertační práce v doktorském studijním oboru ekonomická teorie a dějiny ekonomických teorií, na jehož akreditaci měl jako člen pracovní skupiny ekonomie Akreditační komise Vlády České republiky nemalou zásluhu.

Na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze se významně zasloužil o rozvoj nově ustaveného Institutu ekonomických studií. Vyučoval zde především předměty zaměřené na vývoj českého a světového ekonomického myšlení a na současné ekonomické teorie. Současně s tím působil také na Vysoké škole ekonomické v Praze, zpočátku na katedře dějin ekonomických teorií. V roce 2005 navázal externí spolupráci s katedrou měnové teorie a politiky, kde nejprve vedl celoškolsky volitelný kurz *postkeynesovská ekonomie*. Od akademického roku 2007-2008 garantoval a vedl oborově povinný kurz *Peněžní teorie* pro magisterský stupeň studia na oboru *Bankovníctví a pojišťovnictví*.

Profesor Sojka byl vysoce oceňovaným odborníkem především v oblasti dějin ekonomických teorií a historie českého ekonomického myšlení, patřil k předním znalcům učení současných proudů ve vývoji ekonomických teorií. Byl autorem nebo spoluautorem

* Doc. Ing. Jitka Koderová, CSc. — docentka; Katedra měnové teorie a politiky, Fakulta financí a účetnictví, Vysoká škola ekonomická v Praze, nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3; <koderova@vse.cz>.

rozsáhlé řady odborných prací a široce využívaných učebnic a také učebnic ekonomie pro střední školy. Na vydání čeká rozsáhlé dílo věnované dějinám ekonomického myšlení.

Mimo své pedagogické činnosti působil také v řadě významných společenských funkcí. Byl respektovaným členem *Evropské společnosti pro dějiny ekonomického myšlení* (European Society for the History of Economic Thought, ESHET). Působil jako člen správní rady nadace *Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových* a jako člen rady *Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky*. Byl dlouholetým členem vedení *České společnosti ekonomické* a členem mnoha vědeckých rad.

Působil také v Akreditační komisi vlády ČR. Dlouhá léta řídil pracovní skupinu pro ekonomii a zároveň se významným způsobem podílel na rozvoji mezinárodní spolupráce v této oblasti. Nesporným uznáním jeho prestiže bylo jeho zvolení předsedou *Asociace středoevropských a východoevropských akreditačních komisí* CEEN (Central and Eastern European Network) pro období 2002-2006 a členem výkonného výboru ENQA (The European Network for Quality Assurance in Higher Education) v roce 2008. Kromě toho působil profesor Sojka také jako člen redakční rady významných českého impaktovaného časopisu *Politická ekonomie*. V 90. letech se zasloužil o konstituování Grantové agentury České republiky. Dne 29. listopadu 2008 byla Milanu Sojkovi udělena Cena České společnosti ekonomické za dlouhodobý přínos českému ekonomickému učení.

Profesor Sojka byl oceňován jako školitel doktorandů, náročný, ale laskavý oponent doktorských a habilitačních prací, člen komisí profesorských řízení, oponent výzkumných úkolů, jako obětavý kolega a konzultant, čestný a všemi respektovaný odborník.

Čest jeho památce!

Literatura

- [1] Sojka, M. – Konečný, B. (1991): *Moderní ekonomie*. Praha, Ekonomika, 1991.
- [2] Sojka, M. aj. (1991): *Dějiny ekonomických teorií*. Praha, VŠE, 1991.
- [3] Konečný B. – Sojka, M. (1996): *Malá encyklopedie moderní ekonomie*. Praha, Libri, 1996.
- [4] Sojka, M. (1996): *Milton Friedman: svět liberální ekonomie*. Praha, Epoque, 1996.
- [5] Sojka, M. (1999): *John Maynard Keynes a současná ekonomie*. Praha, Grada, 1999.
- [6] Sojka, M. aj. (2000): *Dějiny ekonomických teorií*. Praha, Karolinum, 1999.
- [7] Mlčoch, L. – Machonin, P. – Sojka, M. (2000): *Economic and Social Changes in Czech Society after 1989 (an alternative view)*. Praha, Karolinum, 2000.
- [8] Mlčoch, L. – Machonin, P. – Sojka, M. (2000): *Ekonomické a společenské změny v české společnosti po roce 1989 (alternativní pohled)*. Praha, Karolinum, 2000.
- [9] Sojka, M. (2002): *Kdo byl kdo. Světoví a čeští ekonomové*. Praha, Libri, 2002.
- [10] Sojka, M. – Chytil, Z. (2003): *České ekonomické myšlení v letech 1948 – 1969: od stalinského teroru k Pražskému jaru*. *Politická ekonomie*, 2003, roč. 51, č. 4, s. 565-592.

- [11] Sojka, M. (2004): *Czech Transformation Strategy and Its Economic Consequences: A case of an Institutional Failure (or Economic Consequences of Mr. Klaus)*. In Hayashi, T. (ed.): *Democracy and Market Economics in Central and Eastern Europe: Are New Institutions Being Consolidated?* Sapporo, Slavic Research Center of Hokkaido University, 2004, s. 109-128.
- [12] Sojka, M. (2004): *Joan Violet Robinsonová*. In: Jurečka, V. (ed.): *Ženy v ekonomii*. Ostrava, VŠB-TU, 2004, s. 1-7.
- [13] Sojka, M. (2004): *Máme se ještě bát Velké deprese?* In: Loužek, M. – Tajovský, L. (eds.): *Velká deprese*. Sborník textů CEP, 2004, č. 35, s. 33-43.
- [14] Sojka, M. (2005): *Kapitola 14 Institucionalismus a institucionální ekonomie. Kapitola 16 Keynesiánství*. In Holman, R. aj. *Dějiny ekonomického myšlení*. Praha, C. H. Beck, 2005, s. 316-339 a 351-409.
- [15] Sojka, M. – Půlpán, K. (2005): *Teorie peněz a názory na monetární politiku Josefa Macka a dalších představitelů českého keynesovství*. In: Vencovský, F. – Půlpán, K. aj. (eds.): *Dějiny měnových teorií na českém území*. Praha, Oeconomica, 2005, s. 177-208.
- [16] Sojka, M. (2006) *Teorie peněz Josefa Macka a jeho názory na monetární politiku*. Politická ekonomie, 2006, roč. 54, č. 3, s. 351-365.
- [17] Koderová, J. – Sojka, M. – Havel, J. (2008) *Teorie peněz*. Praha, ASPI Wolters Kluwer, 2008.

Za profesorem Sojkou

Jitka Koderová

ABSTRAKT

22. května 2009 zemřel externí spolupracovník katedry měnové teorie a politiky prof. Milan Sojka. Profesor Sojka byl vedoucím katedry institucionální ekonomie na Institutu ekonomických věd Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy a vedoucím Institutu ekonomie Mendlovy zemědělsko lesnické univerzity v Brně. Byl jedním z nejvýznamnějších současných teoretiků a historiků v oblasti dějin ekonomických teorií. Byl velice známým odborníkem na současný vývoj ekonomických teorií. Významným způsobem přispěl ke zmapování hlavních proudů ve vývoji ekonomické teorie a publikoval celou řadu vynikajících publikací z této oblasti, které jsou vysoce hodnoceny jeho současníky a které budou velmi důležité pro příští generace ekonomů. Jako vynikající odborník a vážený kolega nebude nikdy zapomenut.

Klíčová slova: Dějiny ekonomických teorií; Ekonomické teorie; Peněžní teorie.

In Memoriam of Professor Sojka

ABSTRACT

On the 22nd of May, 2009 professor Milan Sojka, the external co-operator of the Department of Monetary Theory and Policy, died. He had been the head of the Department of the Institutional Economics at the Institute of Economic Sciences of the Faculty of Social Sciences of the Charles University and the head of the Institute of Economics at the Mendel University of Agriculture and Forestry in Brno. He was one of the most significant contemporary theoreticians and historians in the field of the history of economic theories. He was a well known specialist in the area of the contemporary development of economic theory. He helped very significantly to describe the main streams in economic theory and published many excellent works, which are highly appreciated by his contemporaries and which will be very important for the next generations of economists. He will never be forgotten.

Key words: History of Economic Theories; Economic Theories; Monetary Theory.

JEL classification: B 31.